

**Scenariusz zajęć z wykorzystaniem metody projektu.
(2 godziny lekcyjne)**

Przedmiot: historia i społeczeństwo.

Klasa V

Temat zajęć: Historia zakonu maltańskiego.

Nauczyciel prowadzący zajęcia – Barbara Lubina

Cele lekcji:

Uczeń:

- rozpoznaje elementy architektoniczne stosowane w budowlach romańskich: małe okna, grube mury, apsyda, łuki romańskie,
- rozróżnia elementy architektoniczne typowe dla stylu gotyckiego: rozeta, wysokie wieże i okna, łuki oporowe, witraże,
- podaje przykłady budynków wzniesionych w stylach romańskim i gotyckim,
- poznaje historię zakonu maltańskiego
- opisuje życie codzienne kawalerów maltańskich
- omawia działalność i znaczenie zakonu maltańskiego w dzisiejszych czasach.

Metody:

- metoda aktywizująca – projekt,
- praca z podręcznikiem,
- praca z infografiką,
- praca z mapą

Formy pracy:

indywidualna, grupowa, zbiorowa

Środki dydaktyczne:

- podręcznik „Wczoraj i dziś 5” (s. 32–33),
- karta pracy „W klasztorze”,
- mapa „Średniowieczna Europa”,
- tablica interaktywna

Przebieg lekcji:

Wprowadzenie do tematu lekcji

1. Wykonanie zadań z karty pracy „W klasztorze”. Zaprezentowanie przez uczniów rozwiązań poszczególnych ćwiczeń po upływie wyznaczonego czasu.
2. Przedstawienie podstawowego celu lekcji, którym jest poznanie historii zakonu maltańskiego.

Zakony i klasztory

1. Zapoznanie się z tekstem i ilustracjami ze s. 31 podręcznika. Wymienienie najstarszych zakonów powstałych w epoce średniowiecza oraz ich założycieli. Opisanie wyglądu średniowiecznego klasztoru.

Style romański i gotycki

1. Wyjaśnienie uczniom, czym jest styl architektoniczny. Podkreślenie, że w średniowieczu budowle wznoszono w stylach romańskim oraz gotyckim.
2. Zapoznanie się z infografiką ze s. 32–33 podręcznika. Porównanie na jej podstawie obu stylów – zwrócenie uwagi na wygląd okien, murów i sklepień w budowlach romańskich i gotyckich. Wymienienie elementów architektonicznych charakterystycznych dla każdego ze stylów.
3. Podanie przykładów budowli wzniesionych w stylu romańskim i gotyckim.

Zakon maltański

1. Przedstawienie przez nauczyciela historii zakonu maltańskiego z wykorzystaniem tablicy interaktywnej.
2. Wyjaśnienie zasad pracy metodą projektu. Podzielenie zespołu klasowego na trzy grupy i przekazanie każdej z nich tematu prezentacji.

Opis projektu

1. Cele projektu:

- pogłębienie wiedzy o życiu i działalności kawalerów zakonu maltańskiego w średniowieczu i czasach współczesnych

2. Czas trwania projektu: tydzień.

Prezentacja wyników pracy poszczególnych zespołów nastąpi w trakcie pierwszego tygodnia po ukończeniu zadania.

3. Zadania dla zespołów:

- **grupa I** temat: *Zakony i klasztory w średniowiecznej Polsce* – zebranie informacji na temat funkcjonowania zakonów i klasztorów na terenie średniowiecznej Polski; prezentacja powinna zawierać odpowiedzi na pytania: „Kiedy pojawiły się pierwsze zakony na ziemiach polskich?”, „Gdzie powstały pierwsze klasztory?”, „Jakie zgromadzenia je zakładały?”, „Które z zakonów i klasztorów powstałych w średniowieczu istnieją do dzisiaj?”;

- **grupa II** temat: – *Kawalerowie maltańscy na terenie Polski* zebranie informacji na temat działalności zakonu maltańskiego w Polsce; prezentacja powinna zawierać odpowiedzi na pytania: „Kto i kiedy sprowadził zakonników do Polski?”, „Kim byli najświetniejsi polscy kawalerowie maltańscy?”, „Co to jest Związek Polskich Kawalerów Maltańskich?”;

- **grupa III** temat: *Strój zakonny i insygnia zakonu maltańskiego* zebranie informacji na temat reguły obowiązującej w zakonie; prezentacja powinna zawierać odpowiedzi na pytania „Jaki jest ustrój polityczny zakonu?”, „Jakie występują klasy, kategorie i stopnie w zakonie?”, „Kto stoi na czele zakonu?”.

4. Źródła informacji:

- zasoby biblioteki szkolnej,
- internet,
- literatura własna,
- konsultacje z nauczycielem.

5. Konsultacje z nauczycielem prowadzącym projekt.

Nauczyciel w razie potrzeby odbywa krótkie spotkania z zespołami. Podczas nich ocenia postępy prac i wskazuje ewentualne błędy, które mogą powodować problemy w trakcie realizacji projektu.

6. Miejsce i czas trwania prezentacji.

Każdy zespół będzie miał 10 minut na prezentację swojego projektu. Odbędzie się ona w sali lekcyjnej w obecności reszty klasy.

7. Sposób prezentacji.

Grupa może przedstawić wyniki swojej pracy w formie prezentacji elektronicznej, referatu lub planszy.

8. Kryteria oceny projektu:

- zgodność treści prezentacji z przydzielonym tematem,
- wykorzystanie różnych źródeł informacji,
- łączenie wiedzy historycznej z wiadomościami z innych przedmiotów,
- estetyka wykonania pracy,
- terminowe przygotowanie projektu,
- współpraca w grupie.

9. Prezentacje poszczególnych zespołów.

10. Omówienie prezentacji i ich ocena.

Podsumowanie tematu:

1. Powtórzenie i utrwalenie wiadomości w formie zabawy w kalambury. Wylosowanie przez ochotników karteczek z zapisanymi hasłami, a następnie pokazanie ich lub narysowanie na tablicy. Odgadnięcie przez pozostałą część klasy, o jaki termin chodzi.

Karta pracy

1. Wstaw literę „P” w kratki przy zdaniach prawdziwych, a literę F – obok zdań fałszywych.

- Dzień zakonnika wypełniony był głównie modlitwą i pracą.
- W średniowieczu istniały tylko zakony męskie.
- Nazwa wspólnoty franciszkanów pochodzi od imienia jej założyciela, świętego Franciszka z Asyżu.
- Reguły zakonne obowiązujące w średniowiecznych zgromadzeniach nie były zbyt surowe.

2. Przyjrzyj się zamieszczonej ilustracji. Następnie wykonaj polecenia.

a) Odpowiedz, czym zajmuje się mnich ukazany na ilustracji.

b) Nazwij pomieszczenie klasztorne, które służyło do wykonywania przedstawionej pracy.

c) Podaj nazwę ozdobnych ilustracji tworzonych ręcznie przez zakonników.

3. Połącz terminy z odpowiednimi wyjaśnieniami.

Post	strój zakonników
Asceza	zbiór przepisów obowiązujących w zakonie
Reguła	dobrowolna rezygnacja z przyjemności i wygod
Habit	religijny, czasowy zakaz spożywania posiłków lub określonych potraw

4. Wymień trzy sposoby okazywania religijności popularne w średniowieczu.

-
-
-